

Super epi. ad Philippenses. CX.

Hic itaq; ipsa asperitas correptionis origo fit luminis/vni per paulu dici tur. **Omne** qd arguit a lumine mani festat. **Argumentum** igit est salutis vis doloris. **Dicit** em qd salomō ait. **Curatio** cessare faciet pctā ma; i ma. **Hinc** itez dicit. **Quē** diligit do minus castigat/flagellat oēm filium quez recipit. **Hinc** angelica voce ad Joannē dñs loqitur dicēs. **Ego** qd amo: arguo/et castigo. **Hinc** paulus ait. **Omni** disciplina in presenti qui dē non videtur esse gaudiū/sed mero ris/postea aut fructū pacatissimū et ercitaris p eam reddit iusticie. **Flet** ergo qsq; hic assiduis se gaudet fla gelis atteri: quatinus eterna suppli cia euadens in iudicio valeat purga tus inueniri. **Ipo** nāq; infirmitatis nie pōdet e deorsus qndie ducimur: nisi mira manu artificis p subueniē tia flagella reuocemur. **Sz** p hoc qd pctō: dolore fl: gelloz corripit et pre mitur/quādoq; ad beatitudinē que sine interuentu doloris est cruditur

Moralium libro quinto. De re: medio penitentie. Cap. xliij.
Redimentes tempus qm dies mali sunt. **Omni** tēpore repro bi a vite sue exordio vsq; ad terminū in iniquitatē ppetratōe et in augmen to malicie pseruat/et puerisā mentes nec in extremo tempore immutant. **Quo** cōtra bene paulus admonet di cēs. **Tempus** redimimus/quando ante actā vitā quā lasciuendo perdi dimus. **stendo** reparamus. **Quo** cō: **Tiri** sanguinū et dolosi nō dimidia bunt dies suos. **Dies** qppe dimidia re est tēpus vite male in voluptatib;

by ductum ad penitētie lamenta dē uidere/et hoc ad vsū bonū partien do reparare. **Sed** iniq; dies suos nō dimidiāt (vt dictum est) peruersam mentes nec in extremo tempore im mutant.

Explicunt exceptiones de epi stola ad **Ephesios.**

Incipiunt ecce piones de epistola ad **Philippenses. De Vinculis nostre mortalitatis. Moralium libro. iij. Cap. i.**

Lecti di duris molestie vi gulis in hac vita li cā qm adhuc cor ruptōis sue pena depimuntur. **Esurire** quippe: sitire lacefcere/vincula corruptionis sunt **Sed** cū corruptibili carne erumur quasi ab his quibus nunc astringi mur/molestie vinculis relaxamur. **Presentari** namq; tam deo cupim; sed adhuc mortalis corporis obliga tione prepedimur. **Iure** ergo vincti dici debemus: quoniam adhuc in cessum nostri desiderij ad dominum liberum non habemus. **Unde** bene paul; eterna desiderans: sz tñ adhuc corruptionis sue sarcinā portās vin ctus clamat. **Supio** dissolui et cum xpo eē. **Dissolui** enim nō q̄reret/ nisi se proculdubio vinctū videret. **Hec** vero vincula q̄a certissime rūpenda in resurrectione cōspicerat tam qua si rupta propheta gaudebat dum di ceret. **Dirupisti** vincula mea: tibi sa crificabo hostiam laudis.

Bl. s.
Ecc. r.
Deb. rj.
Apo. ij.
Deb. rj.
Eph. v.
Pa. liij.

Phil. j.
Pa. cv.

Super epi. ad Philippenses CXI

uitate. **C**onstat namq[ue] q[uo]m ipse creauit ab inuisibilitatis sue magnitudine se
matrē in cui[us] utero virginis crearet[ur] uisibile demonstrasse: ut serui forma
ex hūanitate. **Q**uid ergo mirū si e[ss]et tegeter hoc quod incircūscripte oia
lis est p[er] q[uo]d prior ē matrē: Paulo q[ui] ex diuinitate penetraret.

Qualit[er] sc[ilicet] aia suspēdium eligit. **M**oralium lib. viij. **Cap. v.**

Hebrius ex hebreis s[ed] legē pha- **Phil. iij.**
Risus. Sancti uirt[utis] certissime
sciunt: q[uo]d requie in hac uita nequaquā
h[ab]ere possunt: et idcirco sibi suspēdium
inferunt. q[uo]d nimis desideria terrena
deserētes: aia[m] ad alta tollūt. **D**um ne
quippe q[uo]d suspenditur: p[er]culdubio ab
imis eleuat. **S**uspens[us] igit[ur] electi dei
mortē fortitudini sue carnis inferūt:
et amore sugne patrie in sturum stu-
dijs accincti: h[ab]ent q[uo]d fortes pus in mū-
do fuerāt: vinculo hūilitat[is] insequū-
tur. **I**ntueri libet quō aia[m] suā pau-
lus suspēderat: q[uo]d dicebat. **U**iuo autē
iam nō ego: uiuit h[oc] in me xp[istu]s. **E**t
rursum. **D**esideriū h[ab]ens dissoluit: et cū
xp[istu] esse. **E**t mihi uiuere xp[istu] ē: et mo-
ri luc[er]e. **Q**ui gesta terrene fortitudis
ad memoriā reuocās numerabat dis-
cēs. **H**ebre[us] ex hebreis s[ed] legē pha-
risus s[ed] emulationē p[er]sequēs eccle-
siam dei. **S**ed suspēdium animi q[uo]d h[ab]et
in se fortitudines interficat: p[er]tin[et] asse-
rit q[uo]d subiūgit. **S**ed q[uo]d mihi fuerūt lu-
era: hec arbitrat[ur] su[us] p[ro]p[ter] xp[istu]m detri-
mēta. **Q**uas adhuc fortitudines in se
merito insinuat uehemēt[er] extictas
cū subdit. **P**ropt[er] quē omnia derinmē-
tum feci: et arbitror ut stercora. **M**or-
tuis h[oc] fortitudinib[us] q[uo]d examis p[er]-
deat ostēdit: q[uo]d illico subiūgit dicens.
Et christus: lucrifaciā: et inuentar in
illo nō h[ab]et eā iusticiā q[uo]d ex lege est:
sed eā que ex se est **J**esu xp[isti]. **E**cce
collatis eius testimonijs paulum ad
alta suspēdium mūdo mortuū testat[ur].

Item de christi humanitate. **M**o-
ralium libro. ij. **Cap. iij.**

Serui accipiēs. **C**ouerfanti in-
ter boies mediator dei et hoim homi-
ni **J**esu xp[istu]: ad p[ro]bendū hoib[us] exem-
plu[m] uite s[an]cti in terra nō est: q[uo]d omnis
homo n[on] modo est h[omo]: ipse autē de[us] et
h[omo]. **E**t q[ui]s adoptiu[us] quisq[ue] fili[us] ad
p[ro]cipiendā diuinitatē p[ro]ficiat: nequa-
quā n[on] ut deus naturalit[er] esset accepit.
Deo itaq[ue] formā serui hois accipiē-
te: nec molestari iuriā intulit hūmi-
litas assumpte carnis: q[uo]d et ut fūada
suscepit: nec t[ame]n habita p[er]mutaret: nec
diuina hūanitate minuit: nec hūana
diuinitate p[ro]sumpsit. q[uo]d sicut p[er] **P**au-
lum d[icitur]. **Q**ui cū in forma dei esset nō
rapinā arbitrat[ur] est esse se e[ss]et deo:
sed semetip[su]m exinanituit formā serui
accipiēs. **E**t semetip[su]m exinanisse est

Gregoriane exceptiones Super

sumus: quia dū mētis intētionē ad
alta subleuauit/ omnē in se fortitudi
nem exterioris vite necauit.

De his qui p bonis q faciunt/ ma
la sua pūderare negligūt. **Mozaliū**
libro. xxiij. **Capitulū. vi.**

Ibi. s.

Quo me nō arbitroz apphēdisse
Sunt nonnulli q cū aliq bona
faciūt/ iniquitatē suaz prin^o obliuiscū
tur: r cordis oculū in cōsideratione
bonoz opoz que exhibēt figūt: atq;
eo se iam scōs existimāt/ q inf bona
que agūt/ maloz suozū in qb fortas
sis adhuc implicati sunt memoriam
declināt. Qui scz si distinctionē iudi
cis vigilāter attēderēt: plus d malis
suis metuerēt/ q de bonis impfectis
exultarēt. plus inspicerēt qd de his
que adhuc eis agēda sunt debitoroz
tenent/ q qd opantes quedā iam des
biti partē soluunt. Neq; em absolut^o
est debitor q mlta reddit/ sed q omnia
nec ad brauiū victorie puenit: qui in
magna pte spectaculi velocit cucur
rit: si iuxta metas ueniens in hoc qd
reliquū est defecit. Ampli^o igit debe
mus inspicere q bona necdū fecim^o
q; ca q iā nos fecisse gaudem^o. Ple
rūq; tñ hoc vitio tentant electi: ple
rūq; eoz cordi suggerit: vt bona q se
cerint ad animū reuocēt: r iā leticia
securitatis exultēt. Sed si veri electi
sunt ab eo in q sibi placēt mētis ocu
los diuertūt/ ocm in se de pactis bo
nis leticia depumūt: r de his q se mi
nus egisse intelligūt tristitiā reqrūt.
Indignos se estimāt: r pene soli bōa
sua nō vidēt q in se vidēda omibz ad
exempluz pbent. **Hinc est q Paul^o**
dū expleta in se bona postponeret: et
sola adhuc reliqua q essent ceplenda

Ibidem. cogitaret dixit. **Frates/ ego me non**

arbitroz cōprehēdisse. **Hinc est q vt**
posset se de bonis q agebat hūiliare/
studebat ad animū pterita mala re
ducere dicens. **Qui pus fui blasphem^o.** **Ibidem.**
mus r psecutor: r pumeliosus. **Qui**
r si aliqū dixit. bonū certamē certas
ui/ cursuz psummaui/ fidē fuauit. **Ibidem.**
tuenduz summope est: qm illō co tpe
intulit q iam ex corpore discessuz. se
esse cognouit. **Ibi qpe pmissit dicens**

Ego em iā deliboz r tps resolutionis
mee instat. **Tūc igit ad memorā pfe**
ctionē rediit opis: cum tam puidit
ad largitatē spaciū mīme subesse tē
pus opatiōis. **Sicut em dū uiuim^o**
debem^o a mēoria bona nostra repel
lere ne extollat: ita appropinqntē exis
tu plerūq; ea ad memorā iuste reuo
cam^o: vt uidelicz fiducia pbeat: r des
peratū timorē pimat. **Qui r si conu**
tibus enumerādo bona sua narrauit
illos pfirmare nō se ostēdere studuit
Nā q; eadē bona nō in se sed in dño
attēdebat patefacta tribulatiōe ppe
tentatiōis edocuit/ q ex pssa subiū: it.
Propt qd placeo mibi in infirmitate
tibi meis. **Et ergo discipulos instrux**
eret/ de se sūma referebat: vt nō se eu
stodiret in hūilitate psideratiōis ocu
lum: nō in virtutibz suis/ sed in infir
mitatibz fixerat. **Habent itaq; sancti**
viri ppiū: vt bona qdem q agant vis
deant: r tñ cū peregerint/ ab eoz me
moria oculos auerriant.

De eternoz desiderio r cōtemptu
temporalium. **In Exceheliis home**
ha terna. **Capitulum. vii.**

Que retro oblitus in ea q sunt
ante extendo me. **Electi dei ad**
ea que reliquerūt nullo iam appetitu
respiciūt: sed in eternis que appetunt
sue mētis ptemplatione semp intē

Ibidem.

epi. ad philippenses CXII

dunt. Unde r magnus ille p̄dicator dicebat q̄ vsq; ad celi tertij secreta penetrauerat. **Unū** t̄o que retro oblitus in ea q̄ sunt ante extēdēs me: se: quoz ad palmā sup̄ne vocatōis. **An** te nos em̄ eterna sunt/ post nos temporalia. quonā r illa pergētes inuenim⁹/ r ista recedētes quasi post dorsum relinquam⁹. **Paulus** igit̄ in anteriora extētus/ eorū que retro sunt oblitus fuerat. quia tēporalia despicens/ sola q̄ sunt eterna requirebat.

Qualiter inter aduersat prospera rectum discretionis iter teneamus. **In** homelia. viij. scū de partis super Ezechielem. **Capitulum.** viij.

Phil. iij. **Scio** r humiliari scio r abundare. **Sr.** Om̄es qui ad celestes patriā tendim⁹/ ex dextro r sinistro latere fortitudinē habere debem⁹: a dextro q̄ dem ne p̄spera nos extollāt: a sinistro t̄o ne nos aduersa deiciāt. **In** vtraq; parte fortis **Paulus** erat cū dicebat. **Per** arma iusticie a dext̄ r a sinistris/ per gloriā r ignobilitatē/ per infamiā r bonā famā: vt seductores r voraces. **Nō** hunc aduersa frangebant: non in mētis tumore prospera subleuabāt: fortis in aduersitate/ et humilis p̄manebat in prosperitate. **Adesse** igitur semp̄ nostris mentib⁹ debet/ r in aduersis fiducia/ r in prosperis timor: ne aut aduersa in desperationē perturbāt/ aut p̄spera animū in sui fiduciam extollāt. **Hinc** est q̄ idem predicator egregius dicebat. **Scio** r humiliari scio r abundare: vbiq; r in omnib⁹ instaur⁹ sum: r sariari/ r esurire/ r abundare/ r penuriā pati: om̄ia pessim in eo q̄ me confortat. **Nūquid** nam fratres ars est ali-

qua humiliari/ r abundare/ r satiari/ r esurire/ abundare r penuriā pati: vt p̄ magno se scire iste tantus predicator insinuet. **Cor**dis om̄ino r mētra discipline scientia que nobis toto cordis est adnisi discēda. **Quē** enim penuria sua nō frangit/ a gratiarum actione retrahit/ in rerū temporalium desiderio non accēdit/ scit humiliari. **Hoc** enim loco dicit **Apostol⁹**/ humiliari penuriā perpeti. nam statim econtrario subiicit/ **Scio** r abundare. **Qui** enim rebus acceptis nō extollitur/ qui eas ad vsum vane glorie non intorquet: qui solus nō possidet quod accepit. sed hoc cū indigentibus misericorditer diuidit/ scit abundare. **Qui** acceptis alimētis non ad ingurgitationē ventris vitur/ s; ad reparationē virtutis. nec plus carni tribuit q̄ necessitas petit/ scit satiari qui alimētiorū inopiam sine murmuratione tolerat: nec pro necessitatib⁹ victus agit aliqd̄ vnde anima peccati laqueū incurrat/ scit esurire. **Quē** ergo nec in abundantia superbia eleuat. nec in necessitate cupiditas irritat/ nouit abundare/ nouit penuriā pati. **Qui** cū statim subderet/ omnia possum: ne elatiōis t̄ba esse crederemus adiūxit/ in quo: in eo qui me confortat. **Ecce** ramus in altū pd̄it: sed quomā in radice stetit/ in viriditate permāsit. **In** altū em̄ surgēs arefceret/ si se a radice d. in sillz. **Sibi** em̄ nihil tribuit/ qui om̄ia se posse nō in se/ sed in eo q̄ se confortat fateri. **Hinc** r inde ergo p̄dicator egregi⁹ fort̄ existit: quē nec abū. dantia in supbia/ nec in opta ad auariciā pertrahit. **Discamus** itaq; fratres nō solū in p̄speris/ sed in aduersis quoq; gr̄as agere. **Pat** em̄

Gregoriane exceptiones

nobis ex pietate sua factus est cōdi-
tor noster: nos q̄q̄ filios adoptiuos
ad hereditatem regni celestis nutrit
z nō solū donis reficit: s̄ etiā flagel-

De Abundantia. (Ius erudit.)
Discam⁹ igit̄ abūdare vt cūcta q̄
ab eo accepim⁹ cū indigētib⁹ partia
mur: z mentē abūdātia nō eluet ne
fortasse gaudeat: q̄m̄ hoc adest sibi
q̄d deest alteri: z nō tā cōmuni bono:
sed pprio letet. Ideo em̄ aliqd̄ oēs
z vltra q̄ necesse est ꝑcupiscūt habet
re vt habēdo supbiāt: z q̄a hoc alius
nō habz: in cogitātiōib⁹ se extollant.

Quisq̄s itaq̄ talis est adhuc ad por-
tandam abundantiam doctus nō est.
Nota: Sepe vero q̄d auaritia ex appetitu
suggerit: necessitates purat. z cū mi-
nora sufficiāt dolet maiora deesse. at:
q̄z incaut⁹ anim⁹ quandā q̄si neces-
sitate patit̄ q̄z parit. Et cū nimia sūt
q̄ desiderat: suā aliquo mō sibi auari-
ciā excusat. Abūdantia itaq̄ supbie
vicina est: q̄a si q̄n̄ etiā cupiditas in-
tercipit: hāc (vt ita dixerim) q̄si pere-
grina captiuitas iuasit. Si igit̄ abū-
dantie artē volum⁹ necesse est vt nō
solū ea q̄ vicina sūt: sed etiam ea q̄ de
lōginquo veniūt vitia fugiamus.

De Paupertate.
Discam⁹ penuriā pati: ne ea q̄ nō
habemus. habere etiā cū culpa req̄-
ramus. Ac felices putem⁹ q̄s rebus
onustos cernim⁹. Nimia valde sunt
ea q̄ sibi quasi in sumptus vite ꝑpas-
rant: z multa portāt: sed in breui via
Magna nobis est in hoc itinere for-
cia paupertas: q̄ animū nō angustat.
Cū deest terrena substātia d̄ qua cū
eterno iudice rationes ponamus: li-
berius ad patriā tendim⁹: q̄a quasi
in vīa pondere caremus.

De Satiēte.

Discam⁹ satiari in sumendis ali-
ment⁹ corporis: ne gule magis q̄ ne-
cessitati seruiamus. Plus enī sepe
ꝑcupiscētia q̄ necessitas petit: z sepe
dū carnis inopie satisfacere curam⁹
voluptas subiepit: modū refectiōis
excedit. Unde fit vt culpa trāscat ad
culpam: q̄a plerūq̄ z alia carnis tē-
ptatio nascit̄: dū carni imoderatus
in refectiōe seruit. Ex peccato enī
ꝑmi hominis infirmate natura: cur
nostris in hoc mūdo temptationib⁹
nascimur. Et caro nobis aliquando
adiutrix est in bono opere: aliq̄uādo
vero seductrix est in malū. Si ei igit̄
plus q̄ debem⁹ tribuim⁹ hostē nutri-
mus: z si necessitati ei⁹ que debem⁹
nō reddimus ciuem necamus. Sa-
tianda itaq̄ est caro: sed ad hoc vsq̄
vti bono nobis ope famulari suffici-
at. Ars itaq̄ magna est satiari: ne
vnusq̄sq̄ per satiētiē carnis ad mi-
q̄tatem prorumpat: tu: pituidis.

De Esurie.

Discamus esurire: vt nobis ꝑꝑe
abundantiā sequentē nostra hic in-
opia placeat: ne nos vētrīs necessitas
ad culpā trahat: ne mēti petm̄ ipa in-
digētia suggerat: z dum caro fame
afficitur ad cupiditatē anim⁹ irriteē
z querat cum culpa ꝑ:ouidere vnde
carni valeat in necessitate satisfacere
ne cor in indignatione ꝑsiliat: z lin-
guā in murmurationis amaritudine
nē accēdat. Qui igit̄ in sue carnis in-
opia se hincinde circūspicit: z a peti-
laq̄o custodit nouit esurire. Nos ita-
q̄ fratres charissimi irā atq̄ auari-
ciā in aduersitate fugiamus. clari⁹
nē z imoderata gaudia in ꝑiperitas
te declinem⁹: atq̄ fortitudinēz bino

Super epi. ad Colossen. CXIII

miseri cordiaz dñs onclifoz domui
qa sepe mererigeravit z catenam
meam non erubuit.

Explicunt exceptiones de Epla
ad Philippenses.

Incipiunt exce ptiones de Epla ad Colossenses.

De quibusda angeloz ordinibz. In
homelia. viij. sup Ezechielem. Et in
homelia sup Accesserūt ad iesū. ca. i.

Sive tro

ni siue dñationes si
ue pncipat⁹ siue
potestates: omnia p
ipm/z in ipso creata
sunt. Dñationes: pncipatus ac pote
states nam ad ephesios loquēs pau
lus apostolus scripserat /z ea qz co
lossensibz diciturus pmissit thronos.

Ille qz hures angelice throni voca
te sūt qz ipos qz angelos dignitate
loci superioris excedūt. Nā cū ange
li nunciū dicant: z angeli sepe ad nū
ciāda qdā hoibz veniāt throni missi
ad ministeriū nūcū nunqz legunt qz
mā eis lōge sublimi⁹ creator omnium
psidet. Qñd paul⁹ apostol⁹ o: dines
celestiū agminū qz ad tertiū celū ra
pi⁹ viderat describēs aut siue throni
ni siue dñationes /siue pncipat⁹ /siue
potestates. Thronos igit ante eos ā
geloz ordines dixit /qz illos platos
eē cognouit. Throni itaqz illa agmi
na sunt vocata /qz ad exercendum
iudiciū semp omnipotēs de⁹ psidet

Quia em̄ thronos latino eloquio se
des dicim⁹. throni dei dicit sūt hi q
ōta diuinitatis gratia replent /vt in

eis dñs sedeat /z p eos sua iudicia b
cernat. Un̄ z p psalmistam dñs sedes
sup thronū q iudicas eq̄tatē. Plerū
qz aut̄ ipi beatorz spirituz ordines
vicinorū sibi ordinū vocabula forni
tur. Thronos em̄. s. sedes dei specta
le beatorz spirituz ordinē dixim⁹ /et
em̄ p psalmistā dicit: q sedes sup che
rubin appare /qa videlicz dū in ipis
distinctiōibz agminū cherubin thro
nis supiūgun̄ sedere etiā sup cheru
bin dñs ex vicini agminis eq̄itate p
bibet. Sciendū est aut̄ q sūt nōnul
li hoies q dum sibi metipsis vigilāt
cura dñant /dū intēione sollicita se
discutunt /diuino timori semp inbe
rētes /hoc in munere hūit accipiūt
vt iudicare fete z alios possint. Quo
rū pfecto mētibz dū diuina cōtēpla
tio p̄sto ē in his velut in throno suo
dñs psidēs alioz facta examinat: et
cūcta mirabiliter de sua sede dispen
sat. Quid igit̄ isti nisi throni sui sunt
cōditoris vel q nisi ad supnaz sediū
nūeros ascribunt? Per qz duz sc̄tā
ecclia regit̄ plerūqz de quibusdam
suis isfirmis actibz etiā electi iudicāt

De corpore xpi que est ecclesia.
In homelia. vi. sup Ezechie. Ca. ij.

Quo totuz corpus per neruz
z cōiunctiones subministratur
Redēptoz hūani generis in mēbris
suis q nos sum⁹ /quotidie p̄cussioni
bus proficit: qa duz nos iudimur et
afficimur vt eius corpus esse merea
mur ipse pficit de cuius corpore scri
ptū est. Ex quo totū corp⁹ p ner⁹ et
ziūctiōes subministratū z p̄structuz
crescit in augmētū dei. Corp⁹ q̄ppe
ill⁹ nos oēs sumus. Per ner⁹ aut̄ z
cōiūctiōes corp⁹ ligat̄ /qa dñ capiti
pectus: pectori brachia /duz brachijs

Ps. lxx

Colos. ij